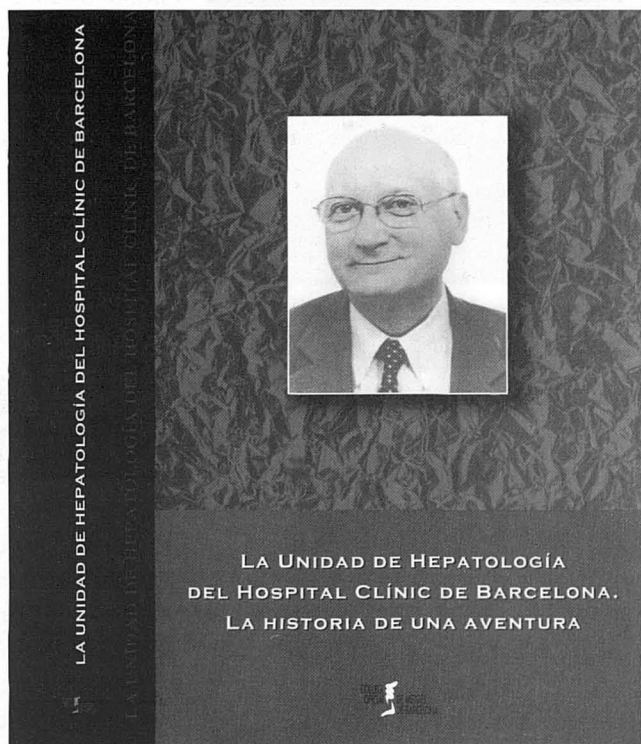

La història d'una aventura exemplar: La Unitat d'Hepatologia del Clínic de Barcelona, de Miquel Bruguera i Cortada

Antoni Obrador

El llibre té dues parts separades per una col·lecció de fotografies. La primera part és una ressenya històrica dividida en set capítols. Els cinc primers tracten de les diferents etapes de la Unitat d'Hepatologia com són: El començament, 1965-1971; El Servei d'Hepatologia, 1972-1975; Els anys d'expansió, 1976-1985; La consolidació 1986-1995 i la Reforma de l'Hospital Clínic, 1996-2000. Els dos restants capítols d'aquesta primera part tracten sobre la vocació docent de la Unitat i sobre la projecció als països llatinoamericans. La segona part està dedicada a descriure breument la contribució científica de la Unitat d'hepatologia classificada en les línies de recerca següents: Ascites i funcionalisme renal; Hipertensió portal; Hepatitis vírica; Hepatopatia alcohòlica; Colestasi; Histopatologia hepàtica; Infeccions bacterianes; Trasplantament hepàtic i Càncer de fetge. El llibre acaba amb dos annexos dedicats, el primer, a facilitar un llistat dels residents que s'han format a la Unitat d'Hepatologia del Clínic i el segon recull els becaris que han passat per aquesta Unitat.

* Bruguera i Cortada, Miquel. *La Unidad de Hepatología del Hospital Clínic de Barcelona. La historia de una aventura*. Col·legi Oficial de Metges de Barcelona. Barcelona 2003.

Fa ja un cert temps es va celebrar un sopar d'homenatge al professor Joan Rodés amb motiu del seu seixanta cinquè aniversari. Coincidint amb aquest homenatge es va presentar el llibre "La Unidad de Hepatologia del Hospital Clínic de Barcelona. La historia de una aventura" (*) escrit pel professor Miquel Bruguera i patrocinat pels laboratoris Schering-Plough. M'ha semblat oportú fer una breu ressenya d'aquesta obra per dos motius: 1) Per la importància de la feina de la Unitat d'Hepatologia del Clínic en el context espanyol i europeu i 2) per les relacions que aquesta Unitat ha tengut i té amb la medicina mallorquina.

Resulta molt didàctic, al meu entendre, conèixer la intrahistòria d'aquest grup i els inicis tan precaris que obligaren a desenvolupar una gran capacitat d'iniciativa i d'ingeni personal. Les determinacions de l'antígen Austràlia i de l'alfafetoproteïna, la interpretació de les biòpsies hepàtiques de manera autodidacte, els inicis de la Unitat de Cures Intensives per malalts hepàtics greus, per posar només uns exemples, demostren a les clares la capacitat innovadora d'aquest grup. Allò que és més important, al meu entendre, és que el grup que s'ha mogut al voltant del professor Rodés ha estat capaç de crear una Unitat d'Hepatologia quan aquest concepte es trobava a les beceroles i, a més a més, durant el desenvolupament a aconseguir ésser un referent internacional globalment i en una sèrie d'aspectes concrets (ascites i funcionalisme renal, hipertensió portal, trasplantament hepàtic, hepatocarcinoma i infeccions relacionades amb l'hepatopatia). La Unitat d'Hepatologia ha combinat perfectament, durant les etapes inicials, l'assistència clínica i la recerca aplicada i, més endavant, la investigació bàsica sense oblidar mai que l'objectiu de la investigació mèdica és resoldre els problemes

Miquel Bruguera i Vicente Arroyo presentats pel Dr. Miguel Munar, a Palma de Mallorca, (1973)

dels malalts. Si no record malament una xifra sobre la investigació biomèdica a Espanya indicava, fa uns anys, que el 25% de totes les publicacions de recerca sortien del Clínic de Barcelona i resulta evident que l'impuls de la recerca d'aquest hospital és fruit de la feina de la Unitat d'Hepatologia.

Per explicar l'èxit d'aquest grup, al meu entendre, és important assenyalar la capacitat de lideratge del professor Joan Rodés que s'ha envoltat d'un equip molt cohesionat de persones que sempre han tingut uns objectius clars que han anat desenvolupant progressivament i amb una gran tenacitat i perseverància. Per altra banda, no hem d'oblidar les especials característiques administratives de l'Hospital Clínic i Provincial de Barcelona que han permès la creació d'una Unitat, inèdita inicialment, i després n'ha permès el creixement i la consolidació. La flexibilitat de les estructures administratives on s'ha inserit la Unitat d'Hepatologia pens que poden explicar, juntament amb els factors personals apuntats anteriorment, l'èxit d'aquesta aventura.

Havia parlat de les relacions entre la Unitat d'Hepatologia i Mallorca com un dels motius per fer una ressenya d'aquest llibre. Resulta evident que molts dels metges mallorquins s'han format en el Clínic de Barcelona i coneixen personalment els membres d'aquest equip. Per altra banda, no podem oblidar que Catalunya és el punt de referència més pròxim geogràficament per la medicina de Mallorca i, concretament, si ens referim a aquesta Unitat resulta que el Clínic de Barcelona és l'hospital de referència pel trasplantament hepàtic. La majoria dels pacients mallorquins amb el fetge trasplantat s'han operat en el Clínic de Barcelona i, casualment, el primer trasplantament hepàtic a una persona adulta de

donant viu que es va fer a la Unitat del Clínic, i que va esser el primer d'Espanya, era d'una malalta mallorquina que va rebre una part del fetge d'una filla. Per totes aquestes relacions no ens ha d'estranyar que una de les fotografies que recull el llibre correspongui a una visita que els doctors Miquel Bruguera i Vicente Arroyo a Mallorca l'any 1973 on foren presentats per l'acadèmic numerari Dr. Miquel Munar. També, com a mostra d'aquestes relacions, podem apuntar que actualment hi ha tres metges que exerceixen a Mallorca que s'han format a aquesta Unitat. Son el Dr. Eduard Moitinho que fa feina en el Servei de Digestiu de l'Hospital Son Dureta, la Dra. Àngels Vilella i el Dr. Hernán Andreu que treballen a Unitat de Digestiu de la Fundació Hospital de Son Llàtzer. Així mateix puc apuntar que han fet estades a la Unitat d'Hepatologia del Clínic de Barcelona els metges mallorquins Dr. Joan Torrens i el Dr. Pere Vaquer i, més recentment, el resident de digestiu de l'Hospital Son Dureta Josep Reyes ha fet una rotació a la Unitat de Cures Intensives d'Hepatologia.

L'autor, el professor Miquel Bruguera, que forma part també de l'aventura des dels moments inicials, realitza la tasca d'una manera discreta (en el sentit de no cridar l'atenció) i eficaç i deixa traslluir que escriu una història viscuda (amb intensitat i dedicació) sense caure emperò en cap excés ni deformació. L'estil s'ajusta perfectament a la finalitat del llibre i posa per damunt de tot el caràcter descriptiu de la narració exposant el fets com si d'un crònica es tractàs. Pens que qualsevol que estigui interessat en conèixer els detalls històrics i la trajectòria científica de la Unitat d'Hepatologia del Clínic de Barcelona hauria de llegir aquest llibre.